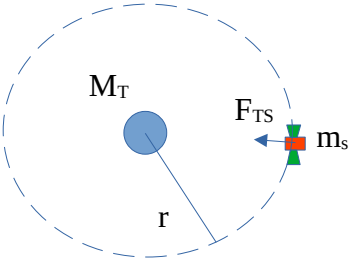
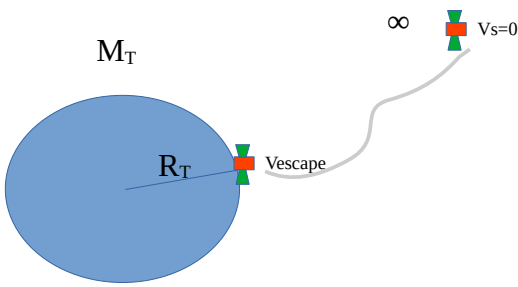

SATÉLITES

Nos problemas de satélites utilízase a **lei de gravitación universal** e a **aproximación a órbitas circulares (MCU)** para realizar cálculos da velocidade orbital e velocidade de escape. O campo gravitatorio é un **campo conservativo** o que significa que a enerxía mecánica, suma da enerxía cinética e potencial, consérvase. A conservación da enerxía mecánica utilízase para realizar cálculos de velocidades de cambio de órbita, e para calcular a velocidade de escape. É frecuente non dar nos datos do problema a constante de gravitación universal G nin a masa da Terra (M_T), e sí g_0 (gravidade na superficie terrestre ou do planeta considerado) e o R_T (raio da Terra, ou planeta) polo que debe expresarse o produto $G \cdot M_T$ en función de g_0 e R_T .

Nos enunciados dos problemas aparecen os termos xeosíncrono (órbita elíptica co mesmo período orbital que o terrestre) e xeostacionario (órbita circular no plano do Ecuador Terrestre co mesmo período que a Terra). Todas as órbitas xeostacionarias son xeosíncronas, pero non á inversa pois hai órbitas de satélites que non se describen no plano do Ecuador e si teñen o mesmo período orbital que a Terra.

VELOCIDADE ORBITAL	EXPRESIÓNS TEÓRICAS de cálculo (FÓRMULAS)	COMENTARIOS
Ás veces nos enunciados pídese calcular a velocidade do satélite na órbita. A forza que fai a Terra ou planeta considerado sobre o satélite maniféstase como forza centrípeta facendo que o satélite describa unha órbita elíptica que normalmente se aproximada a circular (MCU).	$F_{TS} = F_C$ Aproximamos a órbitas circulares, polo que existe aceleración normal ou centrípeta $\frac{G \cdot M_T \cdot m_s}{r^2} = m_s \cdot \frac{v^2}{r}$ Simplificando m_s, e r; e reorganizando obtemos o valor de v. $v = \sqrt{\frac{G \cdot M_T}{r}} \text{ m} \cdot \text{s}^{-1}$ Se non dan G nin M_T nos datos o produto de $G \cdot M_T$ debe substituírse por $g_0 \cdot R_T^2$ pois $g_0 = \frac{G \cdot M_T}{R_T^2} \longrightarrow g_0 \cdot R_T^2 = G \cdot M_T$	.- A velocidade orbital en contra do que poida parecer non depende da masa do satélite. .- Considéranse masas puntuais e a distancia r mídese dende o punto onde se concentra toda a masa do satélite até o punto onde se concentra toda a masa do planeta. IMPORTANTE: Ás veces dan nos enunciados a altura do satélite con respecto á superficie do planeta cumpríndose neste caso, e referido á Terra, a seguinte expresión $r = R_T + h$.- Canto maior é a masa do planeta maior é a velocidade orbital para unha distancia r constante. .- Canto menor é o raio da órbita descrita polo satélite maior é a velocidade orbital. Se mantemos constante M_T e aumentamos r a velocidade orbital diminúe.

ENERXÍA MECÁNICA	EXPRESIÓNS TEÓRICAS de cálculo (FÓRMULAS)	COMENTARIOS
O campo gravitatorio é conservativo polo que existe unha enerxía de interacción entre o planeta e o satélite, chamada enerxía potencial, asociada á posición do satélite con respecto ao planeta. Asemade polo feito de estar orbitando e describindo aproximadamente un MCU o satélite ten enerxía cinética. A suma da enerxía cinética e potencial é unha constante dentro da mesma órbita. Se se precisase cambiar de órbita habería que darlle unha enerxía adicional ao satélite, pero segue cumpríndose que $E_{M \text{ órbita } 1} + E_{\text{adicional}} = E_{M \text{ órbita } 2}$ Para lograr que un satélite escape partindo da superficie do planeta da influencia deste debemos lograr que o satélite teña a mesma enerxía cinética que a enerxía potencial que a liga ao planeta no punto de partida.	Enerxía cinética $E_C = \frac{1}{2} \cdot m_s \cdot v_s^2 = \frac{1}{2} \cdot \frac{G \cdot M_T \cdot m_s}{r} \quad \mathbf{J}$ Como $\frac{G \cdot M_T \cdot m_s}{r^2} = m_s \cdot \frac{v_s^2}{r} \rightarrow m_s \cdot v_s^2 = \frac{G \cdot M_T \cdot m_s}{r}$ Enerxía potencial $E_P = \frac{-G \cdot M_T \cdot m_s}{r} \quad \mathbf{J}$ Enerxía mecánica $E_M = E_C + E_P = \frac{1}{2} \cdot \frac{G \cdot M_T \cdot m_s}{r} + \frac{-G \cdot M_T \cdot m_s}{r} = -\frac{1}{2} \frac{G \cdot M_T \cdot m_s}{r} \quad \mathbf{J}$	A enerxía cinética é positiva, porén a enerxía potencial gravitatoria de interacción entre o planeta e o satélite é negativa, pois representa o traballo que fai a forza gravitatoria que actúa sobre o satélite dende o punto onde se atope este até o infinito. Date conta de que a medida que cambia a posición do satélite na traxectoria dende a órbita na que estea até o infinito a forza varía o seu valor, razón pola que hai que utilizar integrais para facer o cálculo dese traballo. O proceso de que o satélite vaia dende unha órbita concreta até o infinito non é espontáneo, razón pola que ese traballo ten signo negativo. Ten en conta que a enerxía potencial gravitatoria é o dobre da cinética cambiada de signo. Asemade fíxate que a enerxía mecánica coincide coa cinética pero ten signo contrario.
VELOCIDADE de ESCAPE	EXPRESIÓNS TEÓRICAS de cálculo (FÓRMULAS)	COMENTARIOS
	$ E_p = E_C$ $\frac{G \cdot M_T \cdot m_s}{R_T} = \frac{1}{2} m_s \cdot v_e^2$ $v_{\text{ESCAPE}} = \sqrt{\frac{2 \cdot G \cdot M_T}{r}} ; v_e = \sqrt{2} \cdot v_{\text{ORBITAL}}$	A enerxía potencial, entendida como a enerxía de ligadura vinculada á posición do satélite debe igualarse á enerxía cinética que debe ter o satélite para abandonar a influencia do planeta ao que estea ligado. A velocidade de escape non depende da masa do satélite e sí da masa do planeta do que se quere “escapar”. A velocidade de escape é sempre maior que a orbital nun factor de $\sqrt{2}$.